

OM NÅGRA FYND AF SÄLLSYNTARE PARASITSTEKLAR
FRÅN HALLANDSÅS OCH SYDÖSTRA ÖSTER-
GÖTLAND ÅREN 1903 OCH 1904.

AF

H. NORDENSTRÖM.

Under år 1903 vistades jag vid Hallandsås från 1—30 juli, dessutom en vecka i slutet af augusti, under 1904 från 15 juni till 2 aug. och från 23 aug. till 3 sept.; området för exkursionerna hufvudsakligen norra sluttningen af åsen jämte närmast nedom liggande slättland inom Woxtorps, Hasslöfs och Ö. Karups socknar samt Båstadstrakten, men äfven åsens södra sluttning inom Förslöfs, Grefvie och Hjernarps socknar i Skåne besöktes några gånger.

Inom Östergötland utgjordes jaktmarken hufvudsakligen af Stångådalen närmast söder om Linköping och trakten kring Kindasjöarna (Rengen, Jernlunden). Exkursionerna fortgingo här ända till slutet af oktober, då ännu fynd kunde göras under solskensdagar. Under 1903 var väderleken kall och regnig, så att nära halfva tiden af vistelsen i Sydhalland blef oanvändbar, under 1904 betydligt gynnsammare, särskildt de vackra, lugna eftersommardagarna i slutet af aug. och början af sept. — Vid diagnosen af flera arter har en värdefull hjälp lämnats af herr filos. stud. A. ROMAN.

Ichneumonides.

Såsom det mest intressanta fyndet bland dessa torde i första rummet böra nämnas ett för Sveriges fauna nytt *släkte*

inom denna grupp, nämligen *Oronotus* (WESM.), hvilket från närstående släkten bland *Pneustici* utmärker sig genom 2:dra abdom. segmentets skulptur (segm. 2 tertia parte anter. tota impressa, basi striolata, thyridiis longe pone basin sitis), hufvudets starka punktur, de mycket oliklånga mandibulartänderna m. m.; den nu funna arten är:

Oronotus coarctatus (WESM. Tent. p. 214) ♀ (*Phygadeuon binotatus* ♂ GRAV.). Caput c. thorace fortiter punctatum, mandib. longis, antennæ flagello tenui, metathorax areola longa, area petiolari nulla, postpetiolus parum dilatatus. — Niger, palpis rufis, antennis 3-coloribus, abdomine rufo, apice nigro, pedibus pallidis, posticarum femoribus et tibiis apice late nigris, anterioribus basi albidis; longit. 9 millim.

Hall.: Hasslöf 24. 8. 1904. — Funnen i båda könen i Belgien enligt WESM., ♂ en gång i Tyskland enligt GRAV. Af THOMSON är arten beskrifven i *Opusc. Entom.* pag. 1626.

Misetus oculatus (WESM.) ♂. Hall.: Karup 25. 7. — Enligt THOMS.: Sparsamt i s. och mell. Sv.

Diadromus ustulatus (HOLMGR.) ♂. ÖG.: Bjärka, på blad af ekar 9 okt.

D. 4 guttatus (WESM.) (*D. rubellus* GRAV.) ♂, ♀. Hall.: Hasslöf juli 1904. — THOMS.: Sällsynt i Sk. — HOLMGR.: *Holmiæ rariss.*

Platylabus iridipennis (GRAV.) ♂, ♀. Hall.: Karup, juli, aug. — THOMS.: En lokal i Sk. och på Öl.

Ichneumon pisorius (LIN.) ♂. ÖG.: Bjärka, på blad af ekar 9 okt.

I. natatorius (FAB.) (*I. xanthozosmus* GRAV.) ♂. Hall.: Karup, Åsen 30. 6.

Cryptidæ.

Habrocryptus alternator (GRAV.) ♂, ♀. Hall.: Karup 26. 6. — THOMS.: Tämligen sällsynt.

Gambrus tricolor (GRAV.) ♀. Hall.: Hasslöf 25. 7. — THOMS.: Sällsynt.

Plectocryptus perspicillator (GRAV.) ♂. Hall.: Hasslöf 5. 7. — THOMS.: Sällsynt vid Ringsjön i Sk.

P. digitatus (GRAV.) ♂. ÖG.: Bjärka. 10. 6. — THOMS.: Sällsynt (2 lokaler i Sk.).

Cratocryptus ruficoxis (THOMS.) ♂. Hall.: Hasslöf, Åsen 5. 7. — THOMS.: Sällsynt i Sk.

Microcryptus erythrinus (GRAV.) ♀. Hall.: Hasslöf, Åsen 4. 7. — THOMS.: Sk., VG.

M. perspicillator (GRAV.) ♂. ÖG.: Bjärka 5. 6. — THOMS.: Sällsynt.

M. cretatus (GRAV.) ♂. ÖG.: Åtvid 9. 8. — Enligt THOMS. är ett ex. funnet i Sk. vid Öfvedskloster.

Stylocryptus senilis (GRAV.) ♂. Hall.: Karup, Åsen 2. 7; ÖG.: Åtvid. 17. 6., Linköping 1. 6. Enligt THOMS. sällsynt i Sk. — Ett ex. af *Phygadeuon plagiator* (GRAV.); enligt THOMS. möjligen identisk med ♀ af denna art, af mig anträffadt i d:r NERÉNS samlingar; fyndorten obekant.

S. parviventris (GRAV.) ♂. Hall.: Karup, Åsen 25. 7. — THOMS.: Sällsynt, Pålsjö i Skåne.

S. clypealis (THOMS.) ♀. Hall.: Skottorp 20. 7. — THOMS.: Sällsynt.

Phygadeuon submuticus (THOMS.) ♀. ÖG.: Bjärka 4. 9. — THOMS.: Stehag i Skåne.

P. grandiceps (THOMS.) ♂. ÖG.: Kärna 16. 8, S:t Lars 26. 9. — THOMS.: Pålsjö i Skåne.

P. ovatus (GRAV.) ♀. Hall.: Karup 30. 6. — THOMS.: Lund.

P. heteropus (THOMS.) ♀ = *P. nyctemerus* (THOMS.). ÖG.: Bjärka 16. 9. — THOMS.: Pålsjö.

P. punctigena (THOMS.) ♀. Hall.: 24. 7. — THOMS.: Alnarp.

Atractodes ripicola (GRAV.) ♂. Hall.: Hasslöf 11. 7. — THOMS.: En lokal i Skåne.

Tryphonidæ.

Mesoleptus Holmgreni (THOMS.) ♀. Hall.: Karup 14. 7. — THOMS.: Pålsjö.

Euryproctus mundus (GRAV.) ♀. Hall.: Hasslöf 5. 7. — HOLMGR.: Sk.: Kullen.

Perilissus subcinctus (HOLMGR.) ♂. Hall.: Karup 15. 6.
— HOLMGR.: Tärna, Lappl.

Trematopygus Lethierryi (THOMS.) ♂, ♀. ÖG.: St Lars, Wist 27—30. 5. *Arten ny för Sverige.* — Enligt THOMSSON funnen i Frankrike vid Lille. (THOMS. *Opusc.* pag. 2016).

Spudæus confusus (THOMS.) ♂. ÖG.: Sturefors 31. 5., Åtvid 9. 8. — THOMS.: Skåne.

Syndipnus erythralpus (GRAV.) ♀. ÖG.: Bjärka 30. 5., Hall.: Karup, 16. 6. — HOLMGR.: Dal., ÖG., Boh.

Barytarbus virgultorum (GRAV.) ♀. ÖG.: St. Lars 19. 6 på *Aegopodium podagraria*, Hall.: Karup 16. 6 (på hagtorn). — HOLMGR.: Scania (BOHEMAN).

Scopesus nigricollis (GRAV.) ♂. Hall.: Karup, på vinbärsbuskar. — THOMS.: Tämligen sällsynt i s. och mell. Sverige.

Mesoleius Hamulus (GRAV.) ♀. ÖG.: Bjärka 30. 5., ♂ Hall.: Hasslöf 23. 6. — THOMS.: Sällsynt i Skåne.

M. gracilicornis (HOLMGR.) ♀. Hall.: Karup 27. 7. — THOMS.: Tämligen sällsynt.

M. incidens (THOMS.) ♀. Hall.: Karup 13. 7. — THOMS.: Skåne: Mölle, Pålsjö.

M. Pusio (HOLMGR.) ♀. Hall.: Karup 28. 6, ÖG.: Bjärka 11. 9. — THOMS.: Pålsjö.

M. Pineti (THOMS.) ♂. Hall.: Karup 25. 6. — THOMS.: Skåne.

M. sincerus (HOLMGR.) ♀. Hall.: Hasslöf 18. 7. — THOMS.: Norrl. — HOLMGR.: *Dal. rarius.*

M. filicornis (HOLMGR.) ♂. ÖG.: Bjärka 29. 5. — THOMS.: Sällsynt i mell. Sverige. — HOLMGR.: *Succ. merid. et merid. min. frequens.*

Polyblastus grammicus (HOLMGR.) ♀. Hall.: Karup 25. 6. — HOLMGR.: VG., Blek., Lappl.

P. femoralis (HOLMGR.) ♂ *var. clyp. nigr.* Hall.: Karup 30. 6. — HOLMGR.: Lappl.

Monoblastus ad palustris (HOLMGR.) ♂. Hall.: Hasslöf 1—5 juli, ♀ Karup 30. 6.

M. longicornis (HOLMGR.) ♂ *var. fem. postic. nigr.* Hall.: Karup 23. 7. — HOLMGR.: *Succ. merid. rarius.*

- Delotomus ad binotatus* (THOMS.). Hall.: Hasslöf 23. 6.
 — THOMS.: Öl.
- D. auriculatus* (THOMS.) ♂. ÖG.: Sturefors 22. 9. —
 THOMS.: Skåne.
- Excenterus apiarius* (GRAY.) ♂. Hall.: Karup 15. 7. —
 HOLMGR.: *Succ. merid. a* DAHLBOM *et* BOHEMAN *rarius ob-*
servatus.
- Cteniscus flavilabris* (HOLMGR.) ♂. Hall.: Karup 28. 6.
 — HOLMGR.: Lappl., Dal. *rarius.*
- C. ustulatus* (HOLMGR.) ♂. Hall.: Karup 3. 7., 25. 6. —
 THOMS.: En lokal i Skåne.
- C. hostilis* (HOLMGR.) ♂. Hall.: Karup 29. 6. — HOLMGR.:
 Smål.: Anneberg; Lappl.
- Prometheus festivus* (GRAY. *nec* HOLMGR.) ♀. Hall.: Ka-
 rup 19. 7. — THOMS.: Mindre allmän i s. Sverige.
- Scolobates auriculatus* (FABR.). Hall.: Hasslöf 10. 7. —
 HOLMGR.: *Succia passim.*

Ophionidæ.

- Campoplex circumspectans* (FOERST.) = *C. parvulus*
 (HOLMGR.) ♂. Hall.: Karup 28. 7. — Enligt THOMS.: Sällsynt
 (Bökeberg, Sk.). — HOLMGR.: Kinnekulle.
- Limneria nigritella* (THOMS.) ♂. Hall.: Hasslöf 23. 6.
 — THOMS.: Sjöbo i Sk.
- Olesicampe patellana* (THOMS.) ♂, ♀. Hall.: Karup 27. 7,
 1. 8. — THOMS.: Sällsynt, Toreköw.
- Nepiesta marginella* (THOMS.) ♀. ÖG.: S:t Lars 21 och
 28. 5. — THOMS.: Sällsynt. ÖG., Sk.
- Anilasta albicrus* (THOMS.) ♂, ♀. Hall.: Hasslöf medio
 juli. — THOMS.: Tyskland, kläckt ur *Thecla Betulæ*. *Ny för*
Sveriges fauna
- Holocremna annulitarsis* (THOMS.) ♀. ÖG.: Bjärka 30. 5.
 — THOMS.: Sk. vid Ringsjön.
- Schizoloma amictum* (FABR.) ♂. Hall.: Karup 20. 7. —
 HOLMGR.: Hall.: Karup 12. 8 1854.

Pimplariæ.

Pimpla flavicornis (THOMS.) ♀. Hall.: Karup 25. 7.

Ephialtes Gnathaulax (THOMS.) ♀. Hall.: Karup, ÖG.: Bjärka 23. 6.

Lissonata uncinata (HOLMGR.) ♀. Hall.: Karup 6. 8., 23. 8. — HOLMGR.: Smål. ett ♀ ex. af BOHEMAN.—THOMS.: Sällsynt i Sk. vid Ringsjön.

L. variabilis (HOLMGR.) ♂. ÖG.: Bjärka 2 till 16. 8., Hall.: Karup: 8 och 10. 7. — Enligt HOLMGR. funnen i Sk. vid Ringsjön och i Smål.

L. leptogaster (HOLMGR.) ♂. Hall.: Karup i juli och aug. tämligen rikligt, ♀: Hall.: Karup 30. 8., 2. 9. — HOLMGR.: ♂ Gotl. Smål. rariss. — THOMS.: Sk.: Kjeflinge.

Braconidæ.

Helcon ruspator (LIN.) ♀. Sk.: Hjernarp, på södra slutningen af Hallandsås (på holmar i en bäck) 16. 7.

Leiophron Saxo (REINH.) ♀. Hall.: Karup 23. 6., ♂ Hall.: Karup, klöfveråkrar 26. 8. — Hanen ej sällsynt i s. Sv., af ♀ blott ett ex. sedt af THOMS.

Alciodes nigricornis (WESM.) ♂, ♀. Hall.: Hasslöf 4. 7, Karup 24. 6.

Under sommaren 1904 fann jag å Hallandsås en parasitstekel ♀ med habitus af Tryphonid men med *lång* terebra — påminnande om *Pimplariæ* — och sådan jag aldrig sett den hos den förstnämnda gruppen, hvarföre jag i början, trots det motsägende i *habitus*, sökte den bland *Pimplariæ*, sedermera åter bland *Tryphonidæ*, bland hvilka den syntes mig möjligen kunna få plats i sl. *Lathrolestus*, men äfven denna tanke öfvergafs, då jag fått kännedom om, att terebran hos åtminstone *en* art (från Lappland) af detta släkte ej alls hade någon likhet med det ifrågavarande exemplarets; själf hade jag hittills ej sett någon *Lathrolestus*-art. Fyndet fick nu hvila en tid, remitterades slutligen till herr docenten BENGTSOON, som

godhetsfullt meddelat mig, att han, efter jämförelse med ex. i Lunds zool. museum, funnit det tydligen tillhöra samma art som ett i samlingarna därstädes befintligt ♂-ex., etiketteradt *Lathrolestus dilatatus* (THOMS.) från ÖG.

Descr.: *Lathrolestus dilatatus* (THOMS. *in coll.*). ♀. Coarctatus, parum nitidus, caput buccatum, facie lata, clypeo elevato, oculis brevibus, vertice lato, mandib. dente inferiore multo longiore, antennis scapo brevi, fere transverso, pedicello longissimo ($\frac{2}{3}$ longit. scapi æqvante), postannello lineari. Thorax mesonoto notaulis brevibus, mesopleuris nitidis, subtilissime alutaceis, sulco medio obliquo, metathorace brevi, subtilissime alutaceo, areis fere nullis (postica vage determinata); abdomen breve, ovatum, subtilissime punctatum, segm. 1:mo brevi, latit. apicali haud longiore, carinulis parum conspicuis, segm. 2:do transverso, basi utrinque foveis parvis obliquis impressis, segm. ceteris transversis, *terebra longa* (circ. 5 mm.), abdomine longiore, longe antice (sub segm. 2:do ventrali) inserta, sursum curvata; pedes femoribus sat validis, tarsis unguiculis pectinatis; — niger, orbitis in- et externis, mandibulis (apice excepto, clypei maxima parte, facie linea longitudinali media nigra excepta, apice genarum, angulis prothoracis, lineis ante alas lata hamata, duabus infra radicem alarum, duabus dorsi mesothoracis, duabusque dorsalibus, transversis, parallelis inter radicibus alarum inferiorum, scutelli apicem et postscutellum tangentibus, scutello, tegulis, radiceque alarum anteriorum, coxis anterioribus apiceque coxarum posticarum *flavis*; postscutello testaceo-rubro, pedibus testaceis; alæ hyalinæ, stigmatate fusco, costa flava, areola magna, fere 3-angulari, vix petiolata, nervulo obliquo interstitiali, nervello fere opposito, infra medium fracto, abdomine testaceo, segm. 1:o maculaque transversa basali segm. 2:i dorsi que medii segm. 7:i nigris. — Longit. fere 7 mm.

Hall.: Karup, på slutningen af Hallandsås, 30. 6. 1904.

Sedan ofvanstående var satt, mottogs i bref från d:r NORDENSTRÖM en af docenten S. BENGSSON författad beskrifning på det ofvan omnämnda hanexemplaret i Lunds universitets samlingar, hvilken hade följande lydelse;

Lathrolestus dilatatus. THOMS. ♂ (in collectione).

Vertice evidenter marginato. Metathorax non areolatus, costa transversa nulla, mesopleuris lævibus, nitidis.

Niger, pedibus, facie, genis et temporibus, basi antennarum subtus, maculis pro- et mesothoracis flavis; abdomine subtus fulvescente, segmentis dorsalibus 2—5 fulvopictis. Long. 8 mm.

L. marginato THOMS. affinis, sed fere duplo major.

Ostrogothia: 1 ♂.

Ceuthorrhynchus chrysanthemi (GERM.) GYLL.

I den till Entomologiska Anstalten skänkta Ankarcronska samlingen, numera införlifvad med den Fåhreiska, anträffades ett par skalbaggar, etiketterade af ANKARCRONA med namnet *chrysanthemi*. De syntes tillhöra *Rhynchæmus rugulosus* var. *c* GYLL. Ins. Suec. T. III, p. 231 = den senare i T. IV, p. 596 såsom egen art anförda *chrysanthemi* GERM. THOMSON anför denna dock som var. *b* till *rugulosus* HBST och citerar namnet *chrysanthemi* GYLL. — GYLLENHAL säger (om hufvudformen?): Habitat in plantis, præcertim oleraceis, non infrequens, och THOMSON: Ej sällsynt på hårdvall i mellersta och södra Sverige. — I GRILLS katalog uppgifves, att *chrysanthemi* blott är funnen i Finland och varieteten *figuratus* i Danmark. Äfven de anförda, så olika lokaliteterna, synas antyda en artskillnad, ty på hårdvall är det väl mer undantagsvis, som »plantis oleraceis» förekomma.

Sven Lampa.